

MACIEJ SALAMON
Uniwersytet Jagielloński
Kraków

SEKCJA NUMIZMATYCZNA KOMISJI ARCHEOLOGICZNEJ ODDZIAŁU POLSKIEJ AKADEMII NAUK W KRAKOWIE

Tradycje badań nad dziejami monety i pieniądza sięgają w Krakowie XVI wieku. Wiążą się one zarówno z Uniwersytetem Jagiellońskim, jak też innymi instytucjami naukowymi, np. powstałym w Krakowie w 1888 roku Towarzystwem Numizmatycznym. W latach 1884–1889 ukazywały się w tym mieście „Zapiski Numizmatyczne” redagowane przez Mieczysława Kurnatowskiego. W 1889 roku Władysław Bartynowski zainicjował wydawanie „Wiadomości Numizmatyczno-Archeologicznych”, do 1948 roku głównego periodyku numizmatycznego w Polsce. Ostatnim redaktorem tego czasopisma był profesor Uniwersytetu Jagiellońskiego Ludwik Piotrowicz, znawca numizmatyki antycznej. Po II wojnie światowej krakowscy i wywodzący się z Krakowa numizmatycy odegrali znaczną rolę w badaniach nad skarbami wczesnośredniowiecznymi, zaś pod kierunkiem prof. Tadeusza Lewickiego powstała Pracownia Numizmatyki Orientalnej specjalizująca się szczególnie w badaniach nad średniowiecznym mennictwem arabskim.

W latach sześćdziesiątych pojawiła się inicjatywa powołania instytucji naukowej skupiającej krakowskich badaczy-numizmatyków. W 1969 roku powstał Zespół, a w 1974 Sekcja Numizmatyczna przy Komisji Archeologicznej Polskiej Akademii Nauk Oddziału w Krakowie. Sekcja grupowała dwunastu uczonych, głównie profesorów Uniwersytetu, jej przewodniczącym został prof. Zbigniew Żabiński – ekonomista, historyk pieniądza i monety, zaś sekretarzem dr Janusz Reyman, ówczesny kustosz Gabinetu Numizmatycznego Muzeum Narodowego w Krakowie. Praca Sekcji polegała na regularnym odbywaniu posiedzeń, na których członkowie lub zaproszeni goście prezentowali odczyty oparte na swych badaniach. Pokażne miejsce w tematyce odczytów zajęła popularyzacja nauki, a to w związku z połączeniem posiedzeń Sekcji z zebraniem Sekcji Numizmatycznej Polskiego Towarzystwa Archeologicznego i Numizmatycznego (obecnie Polskie Towarzystwo Numizmatyczne).

W 1991 roku, po śmierci prof. Z. Żabińskiego przewodnictwo objął doc. Maciej Salamon – historyk, badacz numizmatyki późnoantycznej i bizantyńskiej, zaś funkcję sekretarza mgr Jarosław Bodzek, archeolog klasyczny, numizmatyk antyczny. Do współpracy, poza członkami Sekcji, włączono liczne grono młodych adeptów numizmatyki i interesujących się problematyką pieniądza archeologów, historyków i filologów. Zrezygnowano z posiedzeń poświęconych popularyzacji wiedzy, ograniczając tematykę odczytów do zagadnień naukowych, głównie numizmatyki starożytnej i średniowiecznej, obok której jednak, w programach posiedzeń występuje sporadycznie także numizmatyka orientalna, nowożytna i metodologia badań. Referaty wygłaszają zarówno członkowie, jak współpracownicy Sekcji, a także goście z ośrodków poza Krakowem. W 1994 roku na posiedzeniu Sekcji gościli uczestnicy zebrania Międzynarodowej Komisji Numizmatycznej, zaś referat wygłosił dr Andrew Burnett z British Museum. Obszerne streszczenia referatów publikowane są w periodyku „Sprawozdania z Posiedzeń Komisji Naukowych Oddziału Polskiej Akademii Nauk w Krakowie”. Od 1991 do 1996 roku odbyło się 19 posiedzeń naukowych.

W skład Sekcji wchodzi obecnie 13 osób: prof. Wiesław Kaczanowicz (Uniwersytet Śląski, Katowice), prof. Aleksander Krawczuk (Uniwersytet Jagielloński), dr Stanisława Kubiak (Uniwersytet Jagielloński, Pracownia Źródeł Orientalnych i Numizmatyki), prof. Andrzej Kunisz (Uniwersytet Śląski, Katowice), prof. Lesław Morawiecki (Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Rzeszów), prof. Janusz Ostrowski (Uniwersytet Jagielloński), prof. Zbigniew

Perzanowski (Uniwersytet Jagielloński), dr Janusz Reyman (em. Muzeum Narodowe, Kraków), prof. Maciej Salamon (Uniwersytet Jagielloński), prof. Stefan Skowronek (Wyższa Szkoła Pedagogiczna, Kraków), prof. Joachim Śliwa (Uniwersytet Jagielloński), prof. Józef Wolski (Uniwersytet Jagielloński), prof. Zenon Woźniak (Instytut Archeologii i Etnologii, Polska Akademia Nauk, Kraków).

MACIEJ SALAMON

Numismatic Section of the Archaeological Committee at the Polish Academy of Sciences, Cracow

Studies on the history of coin and money in Cracow have a tradition dating back to the sixteenth century. The involvement centered on the Jagiellonian University and other institutions like the Numismatic Society begun in 1888. In 1884–1889, Cracow saw the publication of Numismatic Notes, edited by Mieczysław Kurnatowski. Following that, in 1889, Władysław Bartynowski began publication of the Numismatic-Archaeological News, Poland's main numismatic journal up to 1948. Its last editor was Jagiellonian University professor Ludwik Piotrowicz, an authority on antique numismatics. In the post-World War II period, Cracow numismatists, and those with their roots in Cracow, played a significant role in studying early medieval hoards and manned professor Tadeusz Lewicki's Oriental Numismatic Laboratory, which specialized in medieval Arab coinage.

An initiative appeared in the 60's to create a scholarly institution for Cracow numismatic researchers to join. First, a Team in 1969, and then in 1974, Numismatic Section of the Archaeological Committee was founded at the Polish Academy of Sciences, Cracow Branch. The Section consisted of twelve scholars, mostly university professors; the chairman was professor Zbigniew Żabiński, economist and historian of money and coin; the secretary was doctor Janusz Reyman, then custodian of the Numismatic Cabinet at the National Museum in Cracow. The Section held periodic meetings at which members or invited guests delivered lectures based on their research. Much of the scope of the lectures was devoted to popularizing knowledge; this emphasis was due to the fact that the meetings were held jointly with the Numismatic Section of the Polish Archaeological and Numismatic Society (now Polish Numismatic Society).

In 1991, when professor Żabiński had died, the chair went to professor Maciej Salamon, historian, researcher on late antique and Byzantine numismatics, while

Mr. Jarosław Bodzek, M.A., classical archaeologist and antique numismatist, became secretary. Active in the work of the Section are not only members but a large circle of young enthusiasts of numismatics as well as archaeologists, historians, and philologists interested in coinage. Meetings are no longer devoted to spreading numismatic knowledge; rather they focus on scholarly issues, mainly of antique and medieval numismatics, more rarely of oriental or modern numismatics or research methodology. The lecturers are members, collaborators, and guests from other centers. A meeting in 1994 hosted participants of an International Numismatic Committee session and heard a lecture by dr. Andrew Burnett of the British Museum. Comprehensive lecture summaries are published in the journal *Science Committee Meeting Reports*, Polish Academy of Sciences, Cracow Branch. From 1991 to 1996, 19 meetings were held.

The Section now includes 13 members: prof. Wiesław Kaczanowicz (Silesian University, Katowice), prof. Aleksander Krawczuk (Jagiellonian University), dr. Stanisława Kubiak (Jagiellonian University, Oriental Sources and Numismatics Laboratory), prof. Andrzej Kunisz (Silesian University, Katowice), prof. Lesław Morawiecki (Pedagogical University, Rzeszów), prof. Janusz Ostrowski (Jagiellonian University), prof. Zbigniew Perzanowski (Jagiellonian University), dr. Janusz Reyman (retired, National Museum, Cracow), prof. Maciej Salamon (Jagiellonian University), prof. Stefan Skowronek (Pedagogical University, Cracow), prof. Joachim Śliwa (Jagiellonian University), prof. Józef Wolski (Jagiellonian University), prof. Zenon Woźniak (Institute of Archaeology and Ethnology, Polish Academy of Sciences, Cracow).